GAZETA KRAKOWSKA

Nro 82.

Z KRAKOWA dnia 12 PAŹDZIERNIKA 1828 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 2 Października.

W Imieniu Nayiaśnieyszego
MIKOŁAIA I.
Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego
&c. &c. &c.
Rada Administracyyna Królestwa.

Na przedstawienie Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi, względem potrzeby oznaczenia iednostaynych terminów kwartalnych do naymu mieszkań w Warszawie i oznaczenia czasu rumacyi, postanowiła i postanawia:

Artykuł I.

Tam gdzie w kontraktach o naiem lokalów zawartych lub zawrzeć się mogących, termin kwartalny lub czas rumacyi z dobrowolney stron umowy wyraźnie oznaczony nie iest, każdy z czterech kwartałów w roku, zaczynać się ma i kończyć, Igo Stycznia Igo Kwietnia, Igo Lipca i Igo Października.

Artykuł 2.

Czas rumacyi czyli wyprowadzenia się lokatorów oznacza się na dni ośm, licząc od pierwszego, po każdym skończonym kwartale inclusive. Jeżeliby zaś w ciągu tych ośmiu dni przypadły święta, więc za każdy dzień świąteczny, oprócz Niedzieli, doliczy się ieden dzień powszedni.

Artykuł 3.

W przeciągu czasu powyższym Artykułem oznaczonego, powinien się wyprowadzić każdy lokator, tak, iżby w ostatnim dniu czasu na przeprowadzenie dozwolonego, znaydował się iuż ze wszystkiemi swemi sprzętami w nowem mieszkaniu.

Wykonanie ninieyszego postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczone bydź ma, Rada Administracyyna Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi poleca.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 16 Września 1828 roku.

Minister Stanu Prezyduiący:
(podpisano) W. *Sobolewski.*

Minister Spraw Wewn: i Policyi
(podpisano) T. *Mostowski.*

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Dywizyi:
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem.

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Dywizyi
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem:

Minister Sprawiedliwości:
Ig. Sobolewski.

Za Sekret: Jlnego, Szef Biòra:
Młodzianowski.

Dyrekcyia Główna
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego

Uwiadomia Interessantów, iż w dniu 1 Października r. b. w obecności Komitetu Właścicieli Listów Zastawnych, odbyło się losowanie Listów Zastawnych, które z nich funduszem umorzenia z bieżącego półrocza zapłaconemi bydź maią.

Wyciągnięto w ogóle:

Literą A.	sztuk 17	na summę złp:	340,000.
Litera B.	— 128	— — —	640,000.
Litera C.	— 493	— — —	493,000.
Litera D.	— 226	— — —	113,000.
Litera E.	— 418	— — —	83,600.
	Sztuk 1282	na sum: zł;	1,669,600

Fundusz umorzenia na półrocze bieżące wynosił - - zł: 1,668,464 gr: 28

z którego potrąca się na dopłacenie właścicielowi Listu Zastawnego Lit: B, Nro 2105 w przeszłem półroczu wylosowanego — — 335 — 13

Pozostało zatem na fundusz umorzenia bieżącego półrocza - - zł: 1,668,129 gr: 15

że zaś iak wyżey wylosowano - - - - - — 1,669,600 — —

przeto na List ostatnim ciągiem wylosowany Lit: B. Nro 62,703 zabrakło funduszu o złotych 1470 gr: 15 które będą zapłacone z funduszu umorzenia przyszłego półrocza.

Wykaz szczegółowy listów Zastawnych wylosowanych do ninieyszey odezwy dołącza się.

W Warszawie d. 2 Października 1828 r.
Senator Woiewoda, Prezes:
(podpisano) *Mączyński.*
Pisarz Dyrekcyi Główney:
(podpisano) *Drewnowski.*

Możemy donieść z pewnością miłośnikom literatury oyczystey i dzieł sztuk pięknych, iż z początkiem p. m. niezawodnie w Składzie P. Magnusa wyydzie na widok publiczny piękna i dokładna rycina teraz przez Pana Dietrich dokonana, wyrażaiąca portret sławnego w literaturze Polskiey Poety Piotra Kochanowskiego, (*) o którym pisarze nasi zaszczytnie wspominaią, a między innemi autor dzieła pod tytułem: *Obraz wieku Zygmunta III.* tak o nim pisze: — "Piotr Kochanowski brat Jana, którego pisma i życie poprzedziły wiek Zygmunta III., był bratem naymłodszym, a wgładkiem rymotwor-

(*) *Znawcy zadowoleni będą widząc tak daleko iuż posuniętą u nas sztukę sztychowania na miedzi; ta rycina równa się sztychom naypięknieyszym w Niemczech lub we Francyi robionym. Oryginał tego portretu iest malowany na drzewie bez wątpienia przez malarza szkoły Weneckiey; był on wywieziony z Włoch przez Xięcia Prymasa Poniatowskiego, i darowany od niego Królowi Stanisławowi. Właściciel tego obrazu zostawił go dla dogodności amatorów chcących go oglądać w magazynie Sztuk pięknych Pana Magnus przy ulicy Miodowey, gdzie pozostanie do widzenia aż do końca przyszłego miesiąca. Poźniey wyydzie w tym Składzie portret Jana Kochanowskiego tegoż formatu, także przez Pana Ditricha sztychowanego.*

stwie Jana naybliższym. Wsławił swe imie za Zygmunta wydaniem przekładu z Włoskiego na ięzyk i wiersz Polski poematu Torkwata Tassa *Gorfried* czyli *Jerozolima wyzwolona*, drukowanego w Krakowie roku 1618. Krasicki w Zbiorze wiadomości pochlebną czyni o nim wzmiankę, iż Poeta ten ledwo nie przeszedł wdzięków pierwotworu, i wzoru Włoskiego. Dmochowski śmieley o nim wyrzekł. Już Tass lepiey niż w Włoskim wygląda w tym stroiu. Jestli Poetów o Poecie zdanie od uprzedzenia wolne? ale utwierdził ie i dobry znawca Paweł Czaykowski, mówiąc o Piotrze: przeniósł w ięzyk Polski żywe wyobrażenie, miękką słodycz, łatwe zwroty, i gwałtowne namiętności, z których Torkwato powszechnie słynie. — Zdanie też Euzebiego Słowackiego o tem tłumaczeniu, zasługuie bydź tu przytocznem. Twierdzić nie można, aby ten przekład mógł wszędzie służyć za wzór dobrego tłumaczenia; wiadomo, iż w wyborze wyrazów i sposobie mówienia, wykracza niekiedy tłumacz przeciw dobremu smakowi; lecz w tem nie rymotwórcę, ale wiek obwiniać należy. Tegoż Piotra iest drugi przekład poematu *Ariosta Orland urioso* czyli *Roland szalony*, który wyszedł staraniem Jacka Przybylskiego w Krakowie roku 1797. — Czas zeyścia Piotra Kochanowskiego nie iest nam wiadomy, ale z przekładu Jerozolimy wnosić należy, iż żył w wieku Zygmunta III., był Sekretarzem Króla i Kommandorem Maltańskim; kilka lat strawił w Malcie, kilka wypraw na morzu odbył, upodobał sobie Włochy, lubił i chwalił ten kray, ale oyczysty kochał nad inne. — Zwłoki Piotra Kochanowskiego w Krakowie w Kościele XX. Franciszkanów pochowane, zdobi grobowiec z popiersiem iego z marmuru białego. — Był i Andrzey Kochanowski, tłumacz *Eneidy Wirgiliusza*; dzieło to drukowane było w Krakowie roku 1590. W wyprawie Chocimskiey dowodził on strażą Królewicza Władysława, i dzielnie Pohanców odparł.„

Kurs Listów Zastawnych.
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
Za Sto złotych w Listach Zastawnych

Żądano	zł: 87	gr. —
Płacono	— 86	— $22\frac{1}{2}$

W Warszawie dnia 26 Września 1828 roku.
Schaber S. G.

Z Petersburga d. 3 Września D. K.
(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Przez Naywyższy Ukaz, obiawiony Rządzącemu Senatowi przez Ministra spraw wewnętrznych, dnia 21 Sierpnia, N. Cesarz Jmć rozkazać raczył oświadczyć Kijowskiemu Gubernatorowi Woiennemu, Jenerałowi Porucznikowi Żeltuchinowi, Monarsze Swoie zadowolenie za gorliwe staranie i roztropne rozrządzenia, skutkiem których cała naznaczona z Gubernii Kijowskiey powinność rekrucka w krótkim czasie i należycie dopełnioną została.

Można sądzić o znakomitości fabryk materyy iedwabnych w Moskwie i iey okolicach, z ilości iedwabiu, przedawanego na giełdzie w tey stolicy: w pierwszey połowie roku bieżącego, zakupiono przeszło 17,000 pudów iedwabiu różnego gatunku, i można liczyć potrzebowanie iego coroczne w fabrykach, blisko za 20 milijonów rubli.

Donoszą z Wiatki pod dniem 8 Sierpnia: — "Dnia 6 b. m. miasto tuteysze doświadczyło gwałtowney burzy z gradem, wielkości orzecha, który powybiiał okna w wielu domach i kościołach. Zniszczył też wiele zboża w Powiecie Wiatskim.„

)x(

Z Akermanu d. 2 Sierpnia D. K.
(Wyiątek z listu prywatnego.)

"Z powodu bawienia Dworu w Odessie, Akerman często miewa znakomitych gości. Hrabia Worońcow, Gubernator tuteyszych prowincyy, opiekuie się winnicami w południowey Bessarabii i Krymie, a mnóstwo ludzi zamożnych w naukę i sposoby, pod iego sprawą, zakłada nowe; poprawuie dawne winnice i w zawody doskonali sztukę wyrabiania wina. Wino Akermańskie pomiędzy innemi naywiększą ma wziętość; cena iego, dla wielkiego do armii działaiącey wywozu, dziś doszła do ceny wysokiey 20 rubli assyg: wiaderko na mieyscu. Przyznać należy, iż dopiero teraźnieysi właściciele pięknych tuteyszych plantacyy wykazali, iakiey wyższości są wina Akermańskie. Pośród tych właścicieli, co tak wielką dla kraiu gotuią usługę, pierwsze trzyma mieysce uczony nasz rodak, Doktor Filozofii i oboyga Prawa Józef Cypryan Krynicki. Jego postrzeżenia i doświadczenia wyiaśniły naturę gruntu, rozmaitych winogranu rodzaiów i wina z nich osobno lub w pewnym tłoczonego stosunku. Wina P. Krynickiego przodkuią o cały wiek innym Akermańskim winom, a piwnica iego mieści iuż dotąd nawet kosztowne maślacze. P. Krynicki miał honor prezentować Hrabiemu Worońcowi, w czasie iego tu bytności, swoie wina: oddawano im sprawiedliwość, a w końcu zachwycano się gatunkiem maślacza, który smakowitością, tłustością, a co większa wonnością równa się Tokayskiemu. Hrabia Worońcow z ukontentowaniem ofiarował się przedstawić ten gatunek Jego Cesarskiey Mości, oświadczywszy szacunek i wdzięczność P. Krynickiemu. Odtąd przekonano się, iż ziema ta, co tylko winnemi gronami w okolicy słynęła, słynąć będzie w odległe krainy, zdrowym, przyiemnym, a nawet kosztownym trunkiem. Przesąd zada iey nie ieden raz bolesny, ale w końcu prawda przewyższy, wieńcząc dzieło nauki i pracy. Hrabia Grabowski, Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego, przeieżdżaiąc dnia wczorayszego przez Akerman, z ukontentowaniem witał tutey rodaka w osobie P. Krynickiego. On także przyznać raczył, iż wyżey wspomniony maślacz iest zupełnie winem Tokayskiem.,,

Z Paryża d. 23 Września.

Wczoray w wieczór pracował Król z Ministrem morskim. Dnia 4 Października opuści J. K. M. St. Cloud i powróci do Tuilleries.

Gabinetowy Portugalski Goniec Costa, który dnia 13go Lipca opuścił Rio-Janeiro, przybył tu onegday z Londynu. Udaie on się do Genui, dla powołania Margr. Rezende, który oczekuie tam na młodą Królowę, do Londynu, gdzie pod prezydencyią Margr. Palmella będzie członkiem nowey Rejencyi przez Don Pedro mianowaney. Onegday przybiegł także nadzwyczayny goniec z Wiednia do Posła Austryiackiego.

Naynowsze od Jenerała-Porucznika Hr. Maison nadeszłe pisma zawieraią wiadomość o wylądowaniu pierwszych dwóch brygad wyprawy do Morei. Woyska te wysiadły na ląd przed Petalidi na końcu zatoki Korońskiey, i Jenerał naczelny wszedł zaraz w korrespondencyią z Ibrahimem Baszą. Stan zdrowia woyska iest przedziwny, odwaga przewyższa wszelką pochwałę, a ścisła karność, którą zachowuią wzbudza w kraiowcach naywiększą ufność. Pierwsi Grecy, którzy zobaczyli białą chorągiew, padli przed nią na kolana, dla powitania oney i podziękowania Bogu za zesłaną pomoc; wszyscy mieszkańcy okazuią

z zapałem wdzięczność Królowi. W godzinę po wylądowaniu mnóstwo Moreanów przybyło do obozu z owocami i innemi chłodzącemi rzeczami na sprzedaż, których używanie w tak ciepłym klimacie nader iest przyiemnęm. Zasiłki te pomnożą się bardziey ieszcze, skoro wiadomość o wylądowaniu Francuzów doydzie do wewnętrza kraiu, a mianowicie do gór Mainy, gdzie dotąd Egipcyanię nie postali, przez co działania i utrzymanie woysk będą bardzo ułatwione. Z resztą zakład żywności iest iuż należycie urządzony, brakować tylko będzie ieszcze furażów poki nie nadeydą konwoie.

List z Koron pod dniem 31 Sierpnia donosi co następuie: "Dnia 29 Sierpnia postrzegliśmy brzegi Morei. O godzinie 3ciey zrana przybyli z przed Navarino Admirałowie de Rigny, Malkolm i Heyden do naszey flotty. Po dwòchgodzinney naradzie na okręcie Marselia między Admirałem de Rigny i Jenerałem Maison, odebrały okręty rozkaz popłynienia daley, zostawuiąc na prawey stronie Navarino. Bryg Grecki pod admiralską banderą płynął ku nam i pozdrowił nas 21 wystrzałami, na które z admiralskiego okrętu odpowiedziano. Brzegi zapełnione były ogniami radości. Eskadra zabawiła kilka godzin przed Modon i nie postrzegła w obozie przed tem miastem żadnych poruszeń. Dwie godziny zatrzymaliśmy się przed Koron, osada wystąpiła na wał, ale nie czyniła żadnych nieprzyiacielskich poruszeń. O godzinie 4 odebrały okręty rozkaz do zarzucenia kotwic w odnodze Koronskiey. Tu dowiedzieliśmy się, że Egipcyanie ustępuią z Morei. Ibrahim Basza znayduie się w Patras, dla przysposobienia żywności. Albańczykowie, którzy opuścili Ibrahima zabili w Patras 2 do 300 Turków. Navarino i Modon będą opuszczone; sam Koron zdaie się chcieć bronić, ale gdy osada iego nie wynosi iak 800 głów, nie długo zatem będzie się mógł trzymać. Woyska postąpią potem przeciw Patras, gdzie znayduie się 4 do 5000 ludzi osady. Eskadra, która zabrać ma Egipcyianów, zatrzymaną została, iak słychać, przez przeciwne wiatry przed Cyprą. Chciano od Ibrahima zakupić wielbłądy, aby nam służyły do rozwożenia ciężarów, ale z 300 nie pozostało mu ich iak 2 resztę ziedzono zgłodn. Ma ieszcze 7 do 800 koni, które zapewne sprzeda. Mówią także, iż Ibrahim udaie chorego w Patras, ażeby nie korrespondował z naszemi Jenerałami. Liczby woyska iego ieszcze niewiemy. Woysko nasze postąpi za dwa lub trzy dni przeciw Koron i Modon. Jeżeli Ibrahim zechce się bronić, tedy go pobiiemy. Trzecia brygada, pod Jenerałem Schneider ma rozkaz postąpienia przeciw Patras, gdzie przyłączą się do niey lądem wysiadłe z okrętów woyska. Wczoray rano wylądowały woyska. Obòz wytknięty na brzegu Petalidi, gdzie niema śladu domów. Okolica ta wynosi dwie godziny drogi od Kalamata aż do góry Taygetu; stoi na tym brzegu 3000 ludzi od wczorayszego wieczora, który iest bardzo urodzayny, ale pusty. Dziś wysiędzie na ląd reszta woyska. Turcy w Koron wystawionemi bydź maią na naywiększy głód. Dowodcą w Modon iest renegat Selves. Reszyd-Basza stoi w Atenach, dokąd z Patras pociągniemy; ma pod sobą 4 do 5000 ludzi. W przyszłym tygodniu Prezydent Grecyi, Hr. Capodistrias, przybędzie do Jenerała Maison. Urządzono zakład zdrowia, ażeby z żądnym Grekiem niemieć zwiążku. Żołnierze nasi ożywionemi są naylepszym duchem."

Bryg Curieux, który d. 4 b. m. odpłynął z Kalamata, a d. 17 przybył do Tu-

lonu, napotkał drugi konwoy, który d. 2 z Tulonu odpłynął, pod Sycyliią. — Liczba użytych do naszey wyprawy przewozowych statków wynosi 154, pomiędzy któremi 21 obcych. Utrzymanie tych statków wynosi miesięcznie do 531,476 Fr.

Dziennik Handlowy zawiera z Alexandryi pod d. 1 Sierpnia list, który iest następuiącey osnowy: "Egipt znayduie się w smutnem położeniu, do czego przyłożyły się niemało długie kosztowne woyny; ale źródło złego znayduie się w kształcie rządu. Basza iest samowładnym panem wszystkich gruntów i wypuszcza ie na czynsz wieśniakom, pod warunkiem, aby płodów nikomu iak tylko iemu nie sprzedawali. Cena płodów i czynszu zmienia się podług woli i potrzeby Baszy. Wszystkich wsiów w całym Egipcie powierzona iest administracyia Turkom, którzy z kiiem w ręku kieruią rolniczemi robotami, czynsze i zbiory odbieraią, i aż do oznaczenia ich ceny przez administracyią jeneralną chowaią. Turcy ci odbywaią także sądownictwo i żadnemu dozorowi nie podlegaią, tak iż mogą się bez obawy dopuszczać zdzierstw i okrucieństw. Wieśniak płaci trzy razy większy czynsz niżeli do skarbu wpływa, a zboże iego prawie za nic iest rachowane. Nie pozostaie mu iak tylko tyle, że się ledwo z rodziną wyżywić może, a dług Baszy zwiększa się tak dalece, że nakoniec musi uciekać, opuścić dom i całe gospodarstwo. Dla tego kray iest pusty, a miasta przepełnione ludnością. Od dwóch miesięcy widziemy wielu tych nieszczęśliwych, którzy za stryczek na szyi, przy biciu kiiem wleczonemi są napowrot do wsiów. W Alexandryi znaydować się ma 15,000 takich zbiegów. Jeżeli potrzeba naboru do woyska, tedy rozbiegaią się gwardyie Tureckie po wsiach i schwytaią kogo mogą z młodzieży. Do morskiey służby takimże sposobem zabieraią Nilowe barki, a to dzieie się kilka razy w roku. Rolnictwo musi więc przy takiem postępowaniu upaść. Pniaki bawełny, które potrzebuią codziennego pielęgnowania, wydać tylko mogą podły owoc. Jeżeli ma bydź kanał robiony, tedy z 30 mil na okołe spędzaią mężów, kobiety i dzieci do roboty bez obmyślenia dla nich żywności. O wielkiey tey nędzy, w którey barbarzeństwo i despotyzm pogrążyło piękny Egipt, zapewne Basza nie wie. Gdyby założono celną liniią, co przy położeniu tego kraiu bardzo iest łatwą rzeczą, nie byłyby piiawki Tureckie potrzebne, rolnik pracowałby wolno i dochód nieskończenieby się powiększył.„

— Dnia 26. —

Onegdaysza rada Ministrów trwała pół piątey godziny.

D. 23 Poseł Angielski wyprawił dwóch gońców, iednego do Korfu, drugiego do Madrytu. Nazaiutrz sprawuiący tu tymczasowe interessa Hiszpanii, P. Villalba, wyprawił także dwóch gońców, iednego do Londynu, drugiego do Madrytu.

Odiazd Lorda Cochrane z Marsylii oznaczony był na 18 b. m. Ziechał tam tylko dla widzenia się z Pułkownikiem Fabvier.

Podług listów z Morei, które bryg Russé przywiozł, który d. 4 odpłynął z Kalamaty, a d. 6 z Navarino, znalazły woyska nasze ten kray mniey spustoszony, niżeli się spodziewano. Cytrynowe, bobkowe i oliwne drzewa czynią dosyć gęsty cień i żołnierze łatwo dostać mogą żywności lubo po drogiey cenie. Pieniądze Francuzkie tracą tu, ponieważ Grecy przenoszą piastry Hiszpań-

skie. Niektóre listy donoszą, że Turcy ustąpili z Koron i Modon, wyrznąwszy w obu twierdzach wszystkich mieszkańców. — Sądziemy, iż niebawnie przystąpi woysko nasze do oblężenia Patrasu, oczekuiemy tylko na przybycie brygady Jenerała Schneidera, którą napotkano w wodach Sycyliyskich. Przeciw Atenom ma także oddział woyska naszego postąpić. — Ibrahim Basza podpisał ugo ę względem ustąpienia z Morei i przybyło iuż 15 Egipskich okrętów dla zabrania woyska. Posłowie Francuzki, Angielski i Rossyyski znaydowali się w Navarino, i oczekiwano tylko na Prezydenta Grecyi, Hr. Capodistrias. Woyska, które stanowić będą osadę tego mieysca, przybędą lądem. Przy każdym pułku znayduie się przewozowa kolumna. — Okolica Kalamaty iest bardzo piękna; brzeg i wzgórza okryte są zielonością, które stanowią liściowe ścieszki; upał iest wielki, ale łagodzą go drzew cienie. Na stanowisku woysk w polu dochodziło ciepło d. 8 Września do 31 stopni.

Listy z Gibraltaru pod d. 8 b. m. donoszą, że fregata Jmperatriz wypłynęła ztamtąd z młodą Królową Portugalską d. 5 ale dla przeciwnego wiatru wrócić się musiała i do 8 ieszcze w tamecznym porcie stała.

Zastanowienia rzecz godna, iż pomiędzy 21 paziami, których Król mianował, znayduie się młody Labedoyer (syn straconego za Ludwika XVIII. Pułkownika tego nazwiska.

Z fabryk miasta Elbeuf wyszło w roku zeszłym za 1 mill. 600,000 Fr. do Chin sukien.

Konsul Brazyliyski w Lionie odebrał od swego tu poselstwa doniesienie pod d. 15 b. m. iż rząd Buenos-Ayres przyiął nakoniec propozycyie Cesarza względem pokoiu.

Delfinowa rozdała pomiędzy różne towarzystwa macierzyńskiey opieki 50,000 Fr

Xciu Berry wystawiony bydź ma w Lill pomnik.

Na giełdzie tuteyszey rozeszła się wczoray wieść, że Porta Ottomańska wydaie manifest przeciw Francyi i posela woyska do Morei.

Z *Włoch d.* 24 *Września.*

Dowiaduiemy się z Liworna, że dowódca stoiącey przed Trypolis eskadry Neapolitańskiey, wysłał do Neapolu bryg,. dla zasiągnienia nowych instrukcyy od rządu. Dwadzieścia trzy Trypolitańskich zbroynych statków zabierało się bowiem do obskoczenia podczas nocy Neapolitańskiey eskadry. Dla zapobieżenia temu posłał dowodca d. 22 łodzie przeciw tem okrętom do portu; ale te od lądowych bateryy mocno uszkodzone zostały. Rząd Neapolitański mieć ma zamysł wylądować 10,000 woyska do Trypolis.

Podług listów z Korfu pod d. 10 Września Hr. Guilleminot i P. Ribeaupierre opuścili Korfu, dla udania się za P. Strafford Canning do Poros. W Korfu wiadomo było, że Admirałowie Angielski Malcolm, Rossyyski Hr. Heyden i Francuzki de Rigny znaydowali się z znaczną liczbą okrętów w wodach Navarino. Wszystkie na Malcie i na wyspach Jońskich do rozrządzenia będące woyska Angielskie odebrać miały rozkaz na pierwszy znak bycia w gotowości do wsiądzenia na okręty.

Z *Madrytu d.* 15 *Września.*

Jutro uda się Dwór, w towarzystwie Ministra Calomarde, do Eskurial, gdzie co sobota odbywać się będzie rada Ministrów. Utworzona przed nieiakim czasem Junta de

obmyślenia sposobów, izby rząd spłacić mógł 24 mill. realów zagranicznego długu, a mianowicie kosztów Francyi; lecz ta po trzech posiedzeniach nic nie wymyśliwszy rozeszła się, a teraz iest zupełnie rozwiązana.

Rozchodzi się znowu wieść o zmianie Ministrów. W Katalonii żą'aią nagle posiłków. Z Barcelony piszą, iż stoiący tam 3ci pułk liniiowey piechoty odebrał rozkaz wyruszenia natychmiast w góry. Arragończykowie zdaią się także iść za przykładem Katalończyków i sprzeciwiaią się opłacaniu dziesięcin.

Z Lizbony d. 10 Września.

Podczas oświecenia miasta z powodu opanowania Madeiry, przebiegali ajenci policyi ulice dla zapisywania nieoświeconych domów. Kilkanaście znayduiących się w kawiarni osób zostało uwięzionych, a między niemi dwóch wychodniów Hiszpańskich. Gospodarz ukrył się. Niższa klassa ludu zaczena stygnąć względem Don Miguela, gdyż daie iey się czuć nędza, która wyższych i bogatszych mieszkańców spotkała. O niespodziewanem przybyciu młodey Królowey Portugalskiey do Gibraltaru, o czem pierwszą wiadomość przywiozł tu parowy statek Xiążę Jorku, tak Gazeta rządowa donosi: "Do Gibraltaru przybyły dwa Brazyliyskie okręty i na iednym z nich znayduie się Wysoka Królewna Donna Marya da Gloria, która udaie się do Wiednia. Z rozkazu rządu powyższy parowy statek niemiał poty opuścić Tagu, poki nie będzie przetrząśniony. Spodziewano się znaleść na nim pisma Don Pedra do iego Posła w Londynie, które chciano albo zabrać, albo przynaymniey na długo przytrzymać. Ale waleczny kapitan Angielski nie zważaiąc na wystrzały działowe z zamku spieszno odpłynął. Rząd nasz obawia się, aby nowa Rejencyia Donna Maryi nie uczyniła zamachu przeciw Madeirze i poseła tam nowe woyska. Poseł Hiszpański, P. Campuzano, ieszcze tu bawi i miewa częste narady z Don Miguelem i iego Matką. W Galicyi nie znayduie się iuż żaden Portugalski konstytucyionista: wszyscy, którzy tam uszli, albo powrócili do kraiu, albo udali się do obcych kraiów. — Wyspa Terceira poddać się iuż także miała Miguelistom.

— Dnia 14. —

Dnia 12go b. m. za przybyciem gońca Frncuzkiego zebrała się nagle Rada stanu, którey iak twierdzą, nader żywe było posiedzenie.

Na Madeirze ustał zupełnie handel.

Za główną przyczynę przytrzymania gwałtem przybyłego tu niedawno z Gibraltaru parowego statku Xiążę Jorku, podaią, iż zneydował się na nim goniec wiozący pisma od Margr. Barbaceny do Margr. Palmella i Vicehrabi Itabajana, które zniszczyć chciano. Don Miguel rozkazał dowódcę zamku Belem skassować, a osadę ukarać za to, iż nie rozstrzelała tego statku.

Margr. Barbacena powiedział iednemu z wychodniów Portugalskich, który go na fregacie odwiedził, iż wkrótce zostanie w Anglii utworzona Rejencyia dla Portugalii, która domagać się będzie o dopełnienie traktatów względem tego Królestwa.

DODATEK
DO Nro 82.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 12 PAŹDZIERNIKA 1828 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Reaumira.

Dzień godzina		Barometr z reduk: na O° R.	Thermometr czyli stopień ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Paźdz:		cali lin:	stopnie	stop:			
god:	7	27 2, 937	+11. 4	94	Połnocny słaby	Chmury	W nocy deszcz.
	12	„ 3, 425	+14. 9	87	Połud: Za. słaby	Pochmurno	o go. 10 deszcz.
7.	3	„ 4, 302	+ 9. 9	83	„ mocny	„ „	Deszcz.
	[illegible]	„ 5, 338	+ [illegible]	92	[illegible] słaby	„ „	„
	[illegible]	27 4, 8[illegible]	+ [illegible]	95	[illegible]	Pogoda z chmur:	
8.	12	„ 4, 058	+13. 7	74	Połud: Ws. słaby	„ „	
	3	„ 3, 991	+13. 4	69	Zachodni średni	„ „	
	9	„ 4, 157	+ 9. 6	90	„ słaby	Chmury	
	7	27 4, 583	+ 7. 9	90	Połud: Za. słaby	Pogoda z chmur:	
9.	12	„ 4, 689	+13. 4	70	Zachodni mocny	Chmury	
	3	„ 4, 709	+12. 6	70	Połud: Za. słaby	„ „	o go. 5 1/4 deszcz.
	9	„ 5, 20[illegible]	+ 8. 0	88	Zachodni słaby	Pochmurno	
	7	27 6, 07[illegible]	+ 8. [illegible]	87	Zachodni średni	Pochmurno	Deszcz.
10.	12	„ 6, 492	+11. 6	72	„ mocny	Pogoda z chmur:	„
	3	„ 6, 880	+ 9. 6	82	Połud: Za. mocny	Pochmurno	
	2	„ 7, 553	+ 7. 6	94	„ średni	„ „	

J. *Steczkowski*, Z. A. O.

Wiadomości od Armii Czynney Rossyyskiey, *z pod Szumli od dnia 6/18 do dnia 9/21 Września.*

Pozycyie nasze pod Szumlą nie zmieniły się. — Dnia 6/18 trzy tysiące Turków przybyłych od Szumli przez wąwoz Bałkanu, który idąc przez Smiadowę dotyka do drogi prowadzącey do Jenibazaru i Kosłudzi, uderzyło na oddziały nasze przymuszone szukać furażu aż blisko Jenibazar i w przyległych wioskach. Jazda nieprzyiacielska odparta ze stratą przez woysko zasłaniaiące pociągi nasze niedaleko mieysca wspomnionego, rzuciła się w przyległą dolinę, gdzie fu-

rażuiący byli tylko pod zasłoną iedney kompanii 31go pułku strzelców. Dowodzący nią Kapitan 2giey klassy Szyrmaew i Porucznik Nekrasow, sformowawszy natychmiast czworobok, na wezwanie Turków do poddania się odpowiedzieli żwawym ogniem, i bez straty ani iednego człowieka odpierali wszystkie natarcia trzech tysięcy nieprzyiacioł dopóty, dopóki dwie inne kompaniie przybiegłszy im na pomoc, nie przymusiły Muzułmanów do cofnienia się.

Dla zapobieżenia nadal podobnym wypadkom, oddział powierzony Jenerałowi Majorowi Poncete zaiął wszystkie mieysca, przez które Turcy mogli wypadać ku Kosłudzi, lub ku Jenibazar. Patrole iego przebiegaią przyległe doliny Bałkanu, lecz dotąd nie napotkały nigdzie nieprzyiaciela.

Wiadomości z pod Warny z d. 11/23 Września.

Roboty obléżnicze czynią ciągle nowe postępy; zrobiliśmy zniyście do rowu za pomocą dwóch koszokopów, które do niego dotykały. Bateryia z 8 dział 24rofuntowych, przeznaczona do otworzenia wyłomu w kurtynie między 1wszym i 2gim bastyonem północnym Warny od strony morza, rozwaliła okład tey części fortyfikacyi, przeciw ktòrey była wymierzona.

Wiadomości z pod Sylistryi od dnia 9/21 do dnia 16/28 Sierpnia.

Gdy Kuryier, który wiózł doniesienie o korzyściach odniesionych przez Jenerała piechoty Roth, został przeięty, nie mogliśmy wcześniey udzielić wiadomości o zaszłych tam utarczkach. Wzniosłszy w nocy z dnia 8/20 na 9/21 Sierpnia przed środkiem swych linii nową bateryią iednorogów 20 funtowych, i w tymże dniu odparłszy mocną Turków wycieczkę, zdobywszy dnia 11/23 i 12/24 prawie z pod dział twierdzy znaczne stada koni i wołów zostaiące pod zasłoną oddziałów piechoty i iazdy nieprzyiacielskiey, które Ułani i Kozacy nasi rozproszyli; Jenerał Roth postanowił w nocy z dnia 13/25 na 14/26 odebrać Turkom znayduiące się na lewem iego skrzydle wzgórza, gdzie porobili leżyska i zasieki, do zachowania których nie bez przyczyny wielką przywiązywali wagę. Attak poruczony Pułkownikowi Szamutów uskuteczniony został o północy. Szańce nieprzyiacielskie napadnięte z przodu przez batalion piechoty, z tyłu przez 2 szwadrony Ułanów, zdobyte zostały w przeciągu kilku minut. Woyska nasze ufortyfikowały się w nich. Ze wschodem słońca oddział Turecki, który usiłował ie odebrać, odparty został ze stratą. Wkrótce druga nieprzyiacielska kolumna nastąpiła po pierwszey i doszła aż do stoku wzgórzów, któreśmy zaymowali; lecz rozbitą została przez dwa szwadrony Ułanów Petersburgskich i Charkowskich, na których czele znaydowali się osobiście Pułkownicy tych pułków. Nakoniec Turcy dobywaiąc sił ostatnich, uderzyli na nas z zapalczywością po trzeci raz w trzy tysiące ludzi, wspieranych przez pięć dział polowych i przez ogień z twierdzy. Doszli aż do wierzchu wzgórzów, których broniliśmy; lecz tu wystawieni na ogień bateryi artylleryi, którą Jenerał Roth tak ustawił, iż strychowała prawe ich skrzydło; napadnięci z przodu przez naszą piechotę, z boku przez Ułanów, z tyłu przez 4 kompanie piechoty; tak dalece zbici i rozproszeni zostali, że woyska nasze ścigały ich aż na stoku twierdzy, której bramy musiano zamknąć przed uciekaiącemi, z obawy abyśmy wraz z niemi nie dostali się wśród murów fortecy. Nieprzyiaciel zostawił 600 ludzi zabitych na placu bitwy. My straciliśmy

zabitych, 312 mamy ranionych. Między ostatniemi znayduią się Pułkownicy: Szamutów i Anrep, pierwszy pułku ułanów Petersburgskich, drugi Charkowskich. Jenerał Roth, oddaie naywiększe pochwały dwom tym officerom.

Wiadomości z Azyi Mnieyszey d. 17/29 Sierp:

Hrabia Paszkiewicz zbiwszy armią Turecką, która przyszła na pomoc Akhalzik, obległ to miasto: w trzy dni otworzył wyłom w okopach, a dnia 16/23 szturm przypuścił. Cztery tysiące żołnierzy z Paszaliku Erzerumskiego, i 10 tysięcy mieszkańców, którzy walczyli z naywytrwalszą odwagą, broniło Akhalzika. Do szturmu, który trwał trzynaście godzin, szły pułki Szyrwański grenadyerów Georgiyskich, i karabinierów Erywańskich w ogóle 5000 ludzi. W pięć godzin od rozpoczęcia szturmu pułk Szyrwański stanął na wyłomie; lecz walka wznawiała się na każdey ulicy, przy każdym meczecie, w każdym domu. Nakoniec męztwo woysk naszych zwyciężyło wszelkie przeszkody. Miasto całe dostało się w moc naszą, a nazaiutrz dnia 17/29 Cytadella, do którey ieszcze nie szturmowano, prosiła o kapitulacyią. Dla wstrzymania rozlewu krwi, i ugaszenia pożaru, który niszczył miasto, Hrabia Paszkiewicz dozwolił dwom Baszom, którzy w 1500 ludzi zamknęli się w Cytadelli, a których chorągwie iuż były w ręku naszym, wyyść z bronią i bagażami. Zdobyliśmy 66 dział, 55 chorągwi i buńczuki Baszów. Strata Turków w zabitych i ranionych iest ogromna, my straciliśmy około tysiąca żołnierzy; waleczny Pułkownik Borodin, dowódca pułku Szyrwańskiego i 9 officerów legło na placu, 32 iest ranionych.

Nagradzaiąc godnie tak ważne zasługi, i tak świetne dzieła, N. Pan przesłał Hrabiemu Paszkiewiczowi order S. Jędrzeja.

Z Londynu d. 26 Września.

Wczoray przybył Xiążę Wellington z wieyskiego swoiego mieszkania do miasta. W przeieździe miał u J. K. Mci w Windsor posłuchanie, a zaraz po przybyciu tu naradę z Hr. Aberdeen. Ostatni miał onegday czynność z Posłem Szwedzkim, a wczoray z Posłami Francuzkim, Rossyyskim i Austryiackim, póżniey zaś z Hiszpańskim i Buenos-Ayerskim. Dziś o godzinie 5tey z południa zgromadziła się Rada gabinetowa w wydziale spraw zagranicznych.

N. Królowa Donna Marya Portugalska przybyła dnia 24 o godzinie 9tey zrana z Gibraltaru, zkąd dnia 5 odpłynęła, na fregacie Imperatriz do Falmutu. Jey Królewska Mość przyięta została Królewskiemi wystrzałami od osady i woiennych okrętów. Fregata Brazyliyska wywiesiła zaraz banderę Portugalską i była na nowo Królewskiemi wystrzałami pozdrowioną. Margr. Palmella z żoną, Vicehrabia Itabaiana, Jenerał Valdez, jako też szef woyskowego i cywilnego wydziału, udali się zaraz na okręt, dla powitania Królowey Jmci. Do rządu, do Lorda Clinton i P. Fremantle, którzy ostatni na przypadek, ieśli wysiędzie do Plimutu wyznaczonemi zostali do iey powitania, posłali zaraz uwiadomienie. Ze wszystkich stron zgromadzał się lud na iey przybycie. Okazało się, że Królowa nie była pewną, czyli w naszym kraiu pod imieniem Xiężny Porto, będzie iako Królowa przyiętą, dla tego fregata Imperatriz nie zawdziała Królewskiey bandery, poki nie była iako Królowa przyięta, co okazuie uznanie iey w tym zaszczycie przez rząd Angielski. Prezydent i miasto Falmut podadzą iey adres powitania do naszego kraiu, o co napisał do nich Minister Peel. Młoda Królowa, gdy wysiadła na ląd, była biało

ubrana i dużo iest podobna do zmarłey Xiężny Karoliny (córki Króla naszego i następczyny tronu) gdy była w tym wieku. Baron Lemon ofiarował iey swoie mieszkanie. W Plimut, dokąd się dziś Królowa udaie, stanie zapewne w Hotelu Królewskim. "Wysoka ta Królowa (wyraża Gazeta Kuryer) szuka w naszym kraiu opieki z naywiększem zapewnieniem iako u wolnego narodu; naprzód iako kobieta i dziecko; powtóre ponieważ pozbawioną iest niezaprzeczonego swoiego dziedzictwa i nakoniec po trzecie iako potomek Królewskiego Domu, który oddawna powaga i nayzbawiennieysze związki łączyły z Anglią.,,

P. Dawson, sekretarz skarbowy przybył z Irlandyi do Londynu.

Onegday odiechał ztąd nowomianowany sprawuiący interessa w Grecyi, P. Dawkins. Uda się przez Ankonę i Korfu na mieysce swoiego przeznaczenia. Nadeszły tu doniesienia z Navarino od 1go do 5go Września. Podług pierwszych wylądowało 9000 Francuzów pod Jenerałem Maison do Kalamata, a podług drugich postąpić zaraz miało z drugiego transportu 4000 ludzi przeciw Patras. Dnia 5 rano trzey Admirałowie mieli rozmowę z Ibrahimem Baszą, który oświadczył, iż dopełni swoiego obowiązania się, skoro tylko przewozowe okręty nadeydą. Narada z nim miała bydź dn a 7 ponowioną.

Ceny zboża podnoszą się ciągle w wszystkich częściach naszego państwa. W tym tygodniu przybyło tu z zagranicy 10,095 kwarterów pszenicy i 2500 owsa.

Podług doniesień z Laguairy pod dniem 21 Lipca wyniesienie Biliwara na Dyktatora sprawiło w Wenezueli Wielką radość.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, to iest dnia 12 b. m., łącznie z JPP. Skibińskiemi, dana będzie wielka Romantyczna Opera po Niemiecku przez P. Kind napisana, a na Polski język przetłómaczona i podłożona pod muzykę przez W. Bogusławskiego, z muzyką sławnego Karola Maryi Weber w 4 aktach, pod tytułem: *Wolny Strzelec* (Freyschütz) czyli *Kule zaczarowane*.

W następuiący Czwartek, to iest dnia 16 b. m., daną będzie Opera Narodowa, napisana przez J. N. Kamińskiego w 3ch aktach, z muzyką K. Kurpińskiego, pod tytułem: *Nowe Krakowiaki*, w którey JP. Nowakowski Artysta Dramatyczny Teatru Lwowskiego, będzie miał zaszczyt polecić się względom Szanowney Publiczności Krakowskiey w roli Bryndusa.

DONIESIENIA.

W dniu 14 Października o godzinie 9tey zrana, w Krakowie w gmachu Sukiennic, odbędzie się w drodze exekucyi Sądowey Licytacyia zatradowanych ruchomości, iako to: kanapy, stołków, stołów, szaf, miedzi i innych sprzętów domowych, niemniey xiążek i różnych druków hebrayskich; chęć licytowania maiących, zaprasza się z gotowemi pieniądzmi.
W Krakowie dnia 8 Października 1828 r. H. *Salomoński*, Kom. Sąd.

W dniu 17 b. m. i r. o godzinie 9tey ranney, w Sukiennicach w Krakowie w Rynku stoiących, odbędzie się sprzedaż przez Licytacyią, kocza na rysorach; tudzież w dniach 21 i 24 b. m. i r. o godzinie 9tey ranney, w Czernichowie w mieyscu targowem, odbędzie się sprzedaż przez publiczną Licytacyią, krów i forsztów galarowych, wszystko za gatowe pieniądze. — W Krakowie dnia 11 Października 1828 r. J. *Słodkowski*, Kom. Sąd.

Pewien tentuiący przez lat kilkanaście funkcyią Ekonomiczną, posiadaiąc przytem zdatność rachunkowości, życzy sobie wniyść w obowiązki powyżey wspomnione. Dalszą wiadomość można powziąść u JP. Cyrchy pod Nrem 510 przy ulicy Floryańskiey.